

PUBLICZNE PRAWO BANKOWE

1. Źródła publicznego prawa bankowego.
2. Pojęcie banku i instytucji kredytowej.
3. Zakres działania banków.
4. Rola nadzoru bankowego.
5. System gwarantowania depozytów.
6. Funkcje NBP jako banku centralnego.
7. Cele działania NBP.
8. Instrumenty polityki pieniężnej.

ROZLICZENIA PIENIĘŻNE

- 9. Pojęcie obiegu pieniężnego.**
- 10. Formy rozliczeń bezgotówkowych.**
- 11. Rozliczenia typu przelewowego.**
- 12. Rozliczenia typu inkasowego.**
- 13. Szczególne rozliczenia pieniężne.**

PRAWO BANKOWE

- ❑ dział prawa o charakterze kompleksowym
 - ❑ na prawo bankowe składają się normy prawne regulujące organizację i funkcjonowanie banków
 - ❑ dział prawa, do którego należą wszystkie normy regulujące organizację i funkcjonowanie systemu bankowego – **dział prawa, który zbiera przepisy regulujące działalność banków**
-

□ prawo bankowe zajmuje w systemie prawa miejsce szczególne

❖ w zakres prawa bankowego wchodzi wszystkie normy prawne regulujące organizację i funkcjonowanie systemu bankowego

- dziedzina interdyscyplinarna...
-

PRAWO BANKOWE

PUBLICZNE

PRYWATNE

PUBLICZNE PRAWO BANKOWE

- ❑ normuje zasady tworzenia, koncesjonowania, zasady co do osób tworzących bank, zakres działania banków, nadzór bankowy, obowiązek przynależności do systemu gwarantowania depozytów, zakres i procedurę tego systemu
 - ❑ + tworzenie i realizację polityki pieniężnej oraz autonomię banku centralnego
-

PUBLICZNE PRAWO BANKOWE

☐ METODA

ADMINISTRACYJNOPRAWNA

właściwa dla regulowania organizacji
systemu bankowego

➤ **NORMY BEZWZGLĘDNI
OBOWIĄZUJĄCE**

PRYWATNE PRAWO BANKOWE

- ❑ funkcjonowanie banków na rynku finansowym – **wykonywanie czynności bankowych** – wymaga zastosowania **METODY CYWILNOPRAWNEJ**
- ❑ funkcjonowanie banków w obrocie gospodarczym – przepisy dotyczące umowy rachunku bankowego, umowy kredytu, akredytywy, gwarancji bankowej, tajemnicy bankowej –
STOSUNKI BANKU Z KLIENTAMI
i BANKU Z INNYMI BANKAMI

PRAWO BANKOWE – DZIEDZINA INTERDYSCYPLINARNA

- ❑ REGULACJA PUBLICZNOPRAWNA I PRYWATNOPRAWNA PRZEPLATAJĄ SIĘ – nakładanie się różnych metod regulacji prawnej w tym samym obszarze stosunków społecznych
 - ❑ **POGRANICZE PRAWA FINANSOWEGO I PRAWA CYWILNEGO**
 - ❑ w prawie bankowym w ograniczonym zakresie zastosowanie ma również
-
- REGULACJA KARNOPRAWNA**

ŹRÓDŁA PRAWA BANKOWEGO

❑ KONSTYTUCJA RP z dnia 2
kwietnia 1997 r.

Art. 227

- ❑ 1. Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wylaczne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pienieznej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartosc polskiego pieniądza.

- **2. Organami Narodowego Banku Polskiego są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pienieznej oraz Zarząd Narodowego Banku Polskiego.**
- 3. Prezes Narodowego Banku Polskiego jest powoływany przez Sejm na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej na 6 lat.
- 4. Prezes Narodowego Banku Polskiego nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z godnością jego urzędu.
- **5. W skład Rady Polityki Pienieznej wchodzi Prezes Narodowego Banku Polskiego jako przewodniczący oraz osoby wyróżniające się wiedzą z zakresu finansów, powoływane na 6 lat, w równej liczbie przez Prezydenta Rzeczypospolitej, Sejm i Senat.**
- **6. Rada Polityki Pienieznej ustala corocznie założenia polityki pienieznej i przedkłada je do wiadomości Sejmowi równocześnie z przedłożeniem przez Radę Ministrów projektu ustawy budżetowej.** Rada Polityki Pienieznej, w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego, składa Sejmowi sprawozdanie z wykonania założeń polityki pienieznej.
- 7. Organizację i zasady działania Narodowego Banku Polskiego oraz szczegółowe zasady powoływania i odwoływania jego organów określa ustawa.

Art. 220 ust. 2 Konstytucji RP

❑ Ustawa budżetowa nie może przewidywać pokrywania deficytu budżetowego przez zaciąganie zobowiązania w centralnym banku państwa.

**❖ PROBLEM SKUPOWANIA
OBLIGACJI RZĄDOWYCH
BĘDĄCYCH W OBRODZIE WTÓRNYM**

BANK CENTRALNY

- pozycja i funkcje banku centralnego w czasach globalnego rynku finansowego są bardzo istotne. Polityka monetarna banków centralnych jest jedną z najbardziej istotnych spraw dla zapewnienia stabilności finansowej całego systemu finansowego.
 - - strategia QE – ***quantitative easing***, „luzowanie ilościowe”, polegającej na zwiększeniu podaży pieniądza w drodze zakupu papierów wartościowych (np. emitowanych przez Skarb Państwa) znajdujących się w obiegu w celu pobudzenia gospodarki, kiedy tradycyjne metody polityki pieniężnej nie przynoszą pożądanych rezultatów;
 - - program OMT – ***outright monetary transactions***, „bezwarunkowe transakcje pieniężne”, program prowadzony przez Europejski Bank Centralny polegający na skupowaniu obligacji rządowych będących w obrocie wtórnym
-

ŹRÓDŁA PRAWA BANKOWEGO

USTAWY

- ☐ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o **Narodowym Banku Polskim** (Dz. U. z 2013 r., poz. 908 ze zm.)
- ☐ Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o **nadzorze nad rynkiem finansowym** (Dz. U. z 2012 r., poz. 1149 ze zm.)
- ☐ Ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o **Bankowym Funduszu Gwarancyjnym** (Dz. U. z 2014 r., poz. 1866)
- ☐ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. **Prawo bankowe** (Dz.U.z 2015 r., poz. 128)
- ☐ Ustawa z dnia 7 grudnia 2000 r. o **funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających** (Dz. U. z 2014 r., poz. 109)

ŹRÓDŁA PRAWA BANKOWEGO

PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ

- ❑ nie ma jednolitego prawa bankowego Unii Europejskiej, istnieje jedynie system harmonizacji
 - ❑ SWOBODA ŚWIADCZENIA USŁUG
 - art. 56 TFUE
 - ❑ SWOBODA PRZEPIŁYWU KAPITAŁU
 - art. 63 TFUE
- ❑ większość problematyki prawa bankowego na szczeblu Unii Europejskiej regulują **dyrektywy**

PAKIET CRD IV / CRR

- W lipcu 2011 r. Komisja Europejska przedstawiła projekt pakietu CRD IV, który, zgodnie z założeniem, od 1 stycznia 2013 r. miał zastąpić przepisy *Dyrektywy 2006/48/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe oraz Dyrektywy 2006/49/WE w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych*. Nowe regulacje mają na celu wzmocnienie regulacji sektora bankowego i firm inwestycyjnych, i są kolejnym krokiem w kierunku stworzenia bezpieczniejszego i bardziej przejrzystego systemu finansowego. Uwzględniono w nich propozycje Komitetu Bazylejskiego ds. Nadzoru Bankowego określane jako **Bazylea III**. W dniu 16 kwietnia 2013 roku Parlament Europejski przyjął pakiet CRD IV / CRR. **W dniu 27 czerwca 2013 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej został opublikowany finalny tekst tzw. pakietu CRD IV / CRR w wersji polskiej.**
- Na pakiet CRD IV składa się **dyrektywa (Capital Requirements Directive, CRD)**, oraz **rozporządzenie (Capital Requirements Regulation, CRR)**, które ma bezpośrednie zastosowanie w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

4. ROLA NADZORU **BANKOWEGO**

- **ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym**
- **NADZÓR SKONSOLIDOWANY**
- **KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO**
- **CELE NADZORU NAD RYNKIEM FINANSOWYM, w tym także nad rynkiem bankowym – art. 2 u.n.r.f.**

**Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r.o
nadzorze nad rynkiem finansowym
(Dz. U. z 2012 r., poz. 1149 ze zm.)**

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1 ust. 1

- Ustawa określa organizację, zakres i cel sprawowania nadzoru nad rynkiem finansowym.**
-

RYNEK FINANSOWY

- pełni w gospodarce rynkowej istotną funkcję i traktowany jest jako kluczowy element, zapewniający prawidłowe funkcjonowanie całej gospodarki. Pod pojęciem rynku finansowego E. Chojna-Duch rozumie **rynek, na którym przedmiotem obrotu jest pieniądz w formie prawa do jego czasowego wykorzystania**. Segmentami rynku finansowego są: rynek pieniężny, rynek kapitałowy, rynek instrumentów pochodnych oraz rynek walutowy.

INSTYTUCJE FINANSOWE

- ogniwa tworzące strukturę systemu finansowo. W nauce finansów instytucje finansowe są definiowane jako inne niż bank centralny podmioty sektora finansowego, których cechą charakterystyczną jest szeroko rozumiane pośrednictwo finansowe, którego celem jest łączenie podmiotów posiadających wolne środki pieniężne z podmiotami zgłaszającymi na nie popyt – instytucje, które pełnią rolę pośredników finansowych.

Podmioty, takie jak KNF, BFG, NBP, KSF można zaliczyć do kategorii PODMIOTÓW ORGANIZUJĄCYCH FUNKCJONOWANIE RYNKU FINANSOWEGO

- ❑ **2. Nadzór nad rynkiem finansowym obejmuje:**
- ❑ **1) nadzór bankowy**, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą - Prawo bankowe", ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2 zm.) oraz ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z późn. zm.);
- ❑ **2) nadzór emerytalny,**
- ❑ **3) nadzór ubezpieczeniowy,**
- ❑ **4) nadzór nad rynkiem kapitałowym,**

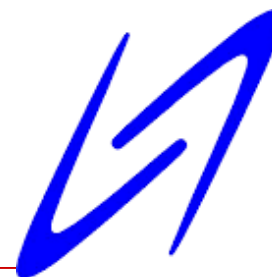
- ❑ **5) nadzór nad instytucjami płatniczymi, biurami usług płatniczych, instytucjami pieniądza elektronicznego, oddziałami zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego** sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. Nr 199, poz. 1175, z późn. zm.);
- ❑ **5a) nadzór nad agencjami ratingowymi** w zakresie przewidzianym przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1060/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie agencji ratingowych (Dz. Urz. WE L 302 z 17.11.2009, str. 1);
- ❑ **6) nadzór uzupełniający**, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 341);
- ❑ **7) nadzór nad spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi i Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową**, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. poz. 855).

CEL NADZORU NAD RYNKIEM FINANSOWYM

Art. 2 u.n.r.f.

- **Celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku** również poprzez rzetelną informację dotyczącą funkcjonowania rynku, przez realizację celów określonych w szczególności w ustawie - Prawo bankowe, ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych, ustawie z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń, zakładami reasekuracji i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego, ~~ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad~~ rynkiem kapitałowym, ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

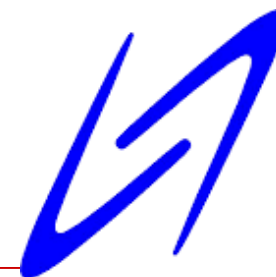

Komisja
Nadzoru
Finansowego

Art. 3 u.n.r.f.

- ☐ 1. Tworzy się Komisję Nadzoru Finansowego, zwaną dalej "Komisją".
 - ☐ 2. **Komisja jest organem właściwym w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym.**
 - ☐ 3. **Nadzór nad działalnością Komisji sprawuje Prezes Rady Ministrów.**
-

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Komisja
Nadzoru
Finansowego

- ☐ **centralny organ administracji publicznej**
- ☐ **szczególny organem administracji publicznej – państwowej, ale usytuowanym **poza strukturą administracji rządowej****
- ☐ **niezależny organ regulacyjny**
- ☐ http://otk.trybunal.gov.pl/orzeczenia/teksty/otk/2011/K_02_09.doc + glosa B. Przywora

6. SYSTEM GWARANTOWANIA DEPOZYTÓW W POLSCE

- ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym**
- risk minimizer* – zadania BFG**

Art. 21 u.b.f.g.

Celem obowiązkowego systemu gwarantowania jest zapewnienie deponentom wypłaty, do wysokości określonej ustawą, środków gwarantowanych w razie ich niedostępności.

Ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym

BANKOWY FUNDUSZ GWARANCYJNY

Art. 3 u.b.f.g.

- ☐ 1. Tworzy się Bankowy Fundusz Gwarancyjny, zwany dalej "Funduszem".
- ☐ 2. Fundusz posiada osobowość prawną.
- ☐ 3. Siedzibą Funduszu jest Warszawa.
- ☐ 4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego i Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, w drodze rozporządzenia, mając na uwadze sprawne działanie Funduszu oraz specyfikę jego działalności, nadaje Funduszowi statut, w którym określa szczegółowo jego zadania, sposób organizacji, rodzaje i sposób tworzenia funduszy własnych oraz zasady gospodarki finansowej.

Art. 3a u.b.f.g.

- ❑ **Celem działalności Funduszu jest podejmowanie działań na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o Komitecie Stabilności Finansowej (Dz. U. Nr 209, poz. 1317 oraz z 2013 r. poz. 1012), w szczególności poprzez zapewnienie funkcjonowania obowiązkowego systemu gwarantowania środków pieniężnych, udzielanie pomocy i wsparcia oraz udzielanie lub wykonywanie gwarancji rekapitalizacyjnej, na zasadach określonych w ustawie.**

Art. 4 u.b.f.g.

- ❑ 1. Do zadań Funduszu w zakresie funkcjonowania systemów obowiązkowego i umownego gwarantowania zgromadzonych środków pieniężnych należy:
- ❑ 1) **określanie na dany rok, zgodnie z art. 25, wysokości środków wyodrębnionych przez podmioty objęte systemem gwarantowania, w związku z obowiązkiem tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych;**
- ❑ 2) wykonywanie obowiązków wynikających z gwarantowania środków pieniężnych na zasadach określonych w ustawie

Art. 13 u.b.f.g.

- ☐ **1. Podmioty objęte systemem gwarantowania wnoszą na rzecz Funduszu obowiązkowe opłaty roczne w wysokości iloczynu stawki nieprzekraczającej 0,3% i podstawy naliczania opłaty rocznej, o której mowa w ust. 1a.**
 - ☐ 1a. Podstawę naliczania opłaty rocznej stanowi kwota odpowiadająca 12,5-krotności sumy wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie - Prawo bankowe, obliczona przez bank według zasad określonych na podstawie przepisów tej ustawy.
-

Art. 16 u.b.f.g.

1. Środki Funduszu przeznacza się na:

- ☐ 1) finansowanie zadań Funduszu związanych z gwarantowaniem środków pieniężnych;
- ☐ 2) finansowanie zadań Funduszu w zakresie udzielania podmiotom objętym systemem gwarantowania pomocy finansowej, o których mowa w rozdziale 3, oraz w zakresie restrukturyzacji kas, o których mowa w art. 4 ust. 1d pkt 1-4, przy czym finansowanie to może być dokonywane jedynie ze środków, o których mowa w art. 15 pkt 1, 3, 4 i 7, pomniejszonych o kwoty wydatków, o których mowa w ust. 5;
- ☐ 2a) finansowanie zadań Funduszu w zakresie udzielania pomocy, o której mowa w art. 4 ust. 1j pkt 1, przy czym pomoc ta może być udzielana jedynie ze środków funduszu stabilizacyjnego.

Art. 21 u.b.f.g.

- ☐ **Celem obowiązkowego systemu gwarantowania jest zapewnienie deponentom wypłaty, do wysokości określonej ustawą, środków gwarantowanych w razie ich niedostępności.**
-

Art. 22 u.b.f.g.

- ☐ 1. Podmiotami stosunku gwarancji są:
 - ☐ 1) Fundusz;
 - ☐ 2) deponent.
- ☐ 2. Przedmiotem gwarancji jest wierzytelność deponenta, w związku z którą z dniem spełnienia warunku gwarancji nabywa on w stosunku do Funduszu, na warunkach określonych w ustawie, uprawnienie do świadczenia pieniężnego.
- ☐ 3. Świadczenie pieniężne, o którym mowa w ust. 2, jest płatne w złotych, w terminie 20 dni roboczych od dnia spełnienia warunku gwarancji, z zastrzeżeniem ust. 4.
- ☐ 4. W przypadku wystąpienia okoliczności uniemożliwiających wypłatę świadczenia pieniężnego, w terminie określonym w ust. 3, w szczególności ze względu na nieprawidłowości w prowadzeniu ksiąg rachunkowych banku lub w funkcjonowaniu systemu wyliczania podmiotu objętego systemem gwarantowania, Komisja Nadzoru Finansowego przedłuża na wniosek Zarządu Funduszu termin wypłat, nie dłużej jednak niż o 10 dni roboczych, liczonych od dnia, w którym upływa termin, o którym mowa w ust. 3.

Art. 23 ust. 1 u.b.f.g.

- Środki gwarantowane są objęte obowiązkowym systemem gwarantowania od dnia ich wniesienia na rachunek bankowy, nie później niż w dniu poprzedzającym dzień spełnienia warunku gwarancji, a w przypadku należności wynikających z czynności bankowych, o ile czynność ta została dokonana przed dniem spełnienia warunku gwarancji - do wysokości (łącznie z odsetkami naliczonymi do dnia spełnienia warunku gwarancji, zgodnie z oprocentowaniem wskazanym w umowie niezależnie od terminu ich wymagalności) **równowartości w złotych 100 000 euro - w 100%.**

Kalkulator gwarancji 100 TYS. EURO

Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym określa limit kwoty gwarantowanej wypłacanej w przypadku spełnienia warunku gwarancji. Wyliczenie należnych Państwu środków gwarantowanych w przypadku spełnienia warunku gwarancji umożliwia załączony kalkulator.

Przykładowe wyliczenie:

Aktualny kurs średni EUR (wg NBP) na dzień 2015-05-05

4.0179 PLN

BFG gwarantuje wypłatę środków do wysokości 100 000 EUR w 100%, tj.

401 790.00 PLN

SIEĆ BEZPIECZEŃSTWA FINANSOWEGO

- ❑ **(*FINANCIAL SAFETY NET*)**
- ❑ warunkiem koniecznym zachowania stabilności rynku finansowego oraz sprawnego przeciwdziałania kryzysom instytucji finansowych jest współpraca pomiędzy instytucjami tzw. sieci bezpieczeństwa finansowego.
- ❑ **Sieć bezpieczeństwa finansowego tworzą instytucja nadzoru nad rynkiem finansowym (*Financial Services Authority*), bank centralny jako pożyczkodawca ostatniej instancji (*Lender of Last Resort*) i system gwarantowania depozytów (*Deposit Insurance Scheme*)**

SIĘĆ BEZPIECZEŃSTWA FINANSOWEGO W POLSCE

- Na gruncie polskim sieć bezpieczeństwa finansowego w ujęciu instytucjonalnym tworzą Komisja Nadzoru Finansowego, Narodowy Bank Polski oraz Bankowy Fundusz Gwarancyjny**
 - Komitet Stabilności Finansowej**
-

SIĘĆ BEZPIECZEŃSTWA FINANSOWEGO W POLSCE

NBP

Komisja
Nadzoru
Finansowego

BFG

BANKOWY FUNDUSZ GWARANCYJNY

Ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o Komitecie Stabilności Finansowej (Dz. U.z 2008 r. Nr 209, poz. 1317 ze zm.)

Art. 1

- 1. Tworzy się Komitet Stabilności Finansowej, zwany dalej "Komitetem".
- 2. Celem działania Komitetu jest zapewnienie **efektywnej współpracy w zakresie wspierania i utrzymania stabilności krajowego systemu finansowego poprzez wymianę informacji, opinii i ocen sytuacji w systemie finansowym w kraju i za granicą oraz koordynację działań w tym zakresie.**

SEKTOR/SYSTEM BANKOWY

- ❑ **DOMINUJĄCYM SEGMENTEM W OBRĘBIE POLSKIEGO SYSTEMU FINANSOWEGO JEST SEKTOR BANKOWY.** Sektor bankowy gromadzi większość nadwyżek finansowych i jednocześnie finansuje większość przedsiębiorstw o charakterze gospodarczym (ok. 70% aktywów całości rynkowego systemu finansowego)
-

DWUPOZIOMOWOŚĆ SYSTEMU BANKOWEGO

**POZIOM BANKOWOŚCI
CENTRALNEJ**

**POZIOM BANKOWOŚCI
OPERACYJNEJ**

POZIOM BANKOWOŚCI CENATRALNEJ

**Ustawa z dnia 29 sierpnia
1997 r. o Narodowym Banku
Polskim**

NBP

- ❑ **Art. 1. Narodowy Bank Polski, zwany dalej "NBP", jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej.**
 - ❑ **Art. 2. 1.** NBP posiada osobowość prawną i prawo używania pieczęci z godłem państwowym.
 - ❑ **2.** NBP nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych.
 - ❑ **3.** Działalność NBP jest prowadzona na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
 - ❑ **4.** Siedzibą NBP jest Warszawa.
-

FUNKCJE BANKU CENTRALNEGO

- ☐ w rozwiniętej gospodarce rynkowej bank centralny odgrywa zasadniczą rolę. Pełni on trzy podstawowe funkcje:
 - ☐ banku emisyjnego,
 - ☐ banku banków,
 - ☐ centralnego banku państwa.
-

BANK EMISYJNY

- ☐ NBP ma wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych będących prawnym środkiem płatniczym w Polsce. Narodowy Bank Polski określa wielkość ich emisji oraz moment wprowadzenia do obiegu, za którego płynność odpowiada. Ponadto, organizuje obieg pieniężny i reguluje ilość pieniądza w obiegu.

Art. 4 ustawy o NBP

- ☐ NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej.
-

BANK BANKÓW

- ☐ **NBP pełni w stosunku do banków funkcje regulacyjne, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa depozytów zgromadzonych w bankach oraz stabilności sektora bankowego. Organizuje system rozliczeń pieniężnych, prowadzi bieżące rozrachunki międzybankowe i aktywnie uczestniczy w międzybankowym rynku pieniężnym. Narodowy Bank Polski jest odpowiedzialny za stabilność i bezpieczeństwo całego systemu bankowego, pełni funkcję banku banków, ponadto, nadzoruje systemy płatności w Polsce.**

CENTRALNY BANK PAŃSTWA –

art. 51

- ☐ **NBP prowadzi obsługę bankową budżetu państwa, prowadzi rachunki bankowe rządu i centralnych instytucji państwowych, państwowych funduszy celowych i państwowych jednostek budżetowych oraz realizuje ich zlecenia płatnicze.**
-

CELE NBP

Art. 3 ust. 1 ustawy o NBP

- Podstawowym celem działalności NBP jest **utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu**, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP.
-

ORGANY NBP

1) Prezes NBP

2) Rada Polityki Pieniężnej

3) Zarząd NBP

PREZES NBP

Art. 9 ustawy o NBP

- 1. Prezes NBP jest powoływany i odwoływany przez **Sejm na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.**
 - 2. Kadencja Prezesa NBP wynosi **6 lat.** Ta sama osoba nie może być Prezesem NBP dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.
-

□ **Art. 11 ustawy o NBP**

- 1. Prezes NBP jest przełożonym wszystkich pracowników NBP. Prawa i obowiązki pracowników NBP określa Kodeks pracy i pragmatyka służbowa określona odrębną ustawą.
- **2. Prezes NBP przewodniczy Radzie Polityki Pieniężnej, Zarządowi NBP oraz reprezentuje NBP na zewnątrz.**
- 3. Prezes NBP reprezentuje interesy Rzeczypospolitej Polskiej w międzynarodowych instytucjach bankowych oraz, o ile Rada Ministrów nie postanowi inaczej, w międzynarodowych instytucjach finansowych.
- 4. Prezes NBP przy wydawaniu zarządzeń podlegających ogłoszeniu oraz decyzji administracyjnych ma prawo używania pieczęci z godłem państwowym.

RADA POLITYKI PIENIĘŻNEJ

Art. 12 ust. 1 ustawy o NBP

- Rada Polityki Pieniężnej, zwana dalej "Radą", ustala corocznie **założenia polityki pieniężnej** i przedkłada je do wiadomości Sejmowi równocześnie z przedłożeniem przez Radę Ministrów projektu ustawy budżetowej. Rada składa Sejmowi **sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej** w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego.
-

□ Kierując się założeniami polityki pieniężnej Rada w szczególności:

- 1) ustala wysokość stóp procentowych NBP;**
- 2) ustala stopy rezerwy obowiązkowej banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i wysokość jej oprocentowania;**
- 3) określa górne granice zobowiązań wynikających z zaciągania przez NBP pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych;**
- 4) zatwierdza plan finansowy NBP oraz sprawozdanie z działalności NBP;**
- 5) przyjmuje roczne sprawozdanie finansowe NBP;**
- 6) ustala zasady operacji otwartego rynku.**

Art. 13 ust. 1 ustawy o NBP

- ☐ W skład Rady wchodzi:
 - ☐ 1) **Przewodniczący Rady, którym jest Prezes NBP;**
 - ☐ 2) **9 członków powoływanych w równej liczbie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sejm i Senat, spośród specjalistów z zakresu finansów.**
 - ☐ 2. Kadencja członka Rady wynosi 6 lat. Funkcję członka Rady można pełnić tylko jedną kadencję.
 - ☐ 3. Powołanie nowych członków Rady powinno nastąpić najpóźniej do dnia wygaśnięcia kadencji poprzednich.
-

Art. 14 ustawy o NBP

- ☐ 1. W okresie kadencji członek Rady nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską, a za zgodą Rady wyrażoną w drodze uchwały (bez udziału zainteresowanego) - dopuszczalna jest działalność w organizacjach międzynarodowych.
- ☐ 2. Członek Rady będący członkiem partii politycznej lub związku zawodowego obowiązany jest na okres kadencji w Radzie ~~zawiesić działalność w tej partii lub w tym związku, pod rygorem odwołania z Rady.~~

ZARZĄD NBP

Art. 17 ustawy o NBP

- ☐ 1. Działalnością NBP kieruje Zarząd.
- ☐ 2. W skład Zarządu NBP wchodzi: Prezes NBP - jako przewodniczący oraz 6-8 członków Zarządu, w tym 2 wiceprezesów NBP.
 - ☐ 2a. Członków Zarządu NBP powołuje i odwołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Prezesa NBP.
 - ☐ 2b. Członkowie Zarządu NBP są powoływani na okres 6 lat. Przepisy art. 9 ust. 2, art. 13 ust. 3 i ust. 5-7 stosuje się odpowiednio.
- ☐ 3. Zarząd NBP:
 - ☐ 1) realizuje uchwały Rady;
 - ☐ 2) podejmuje uchwały w sprawach niezastrzeżonych w ustawie do wyłącznej kompetencji innych organów NBP.